

Artikel 50: hoe over de toekomst van de EU-Britse betrekkingen wordt beslist

De Britse regering heeft vandaag aangekondigd dat het beroep doet op artikel 50 van het Verdrag van de EU. Dit betekent de formele melding van haar voornemen zich uit de EU terug te trekken. Vanaf vandaag hebben het Verenigd Koninkrijk (VK) en de EU twee jaar om een uittredingsovereenkomst uit te onderhandelen. Verder moeten de toekomstige handelsbetrekkingen worden bepaald, hoewel dit naar verwachting langer zal duren. Lees verder voor meer informatie over de procedure.

Artikel 50

Artikel 50 beschrijft de procedure voor een lidstaat om de EU te verlaten. Het is aan het land in kwestie om zich terug te trekken "in overeenstemming met zijn eigen grondwettelijke bepalingen". Eenmaal geactiveerd, kunnen overeenkomstig artikel 50 twee jaar voor de onderhandelingen worden uitgetrokken. Deze periode kan echter met eenparigheid van stemmen door de Europese Raad worden verlengd.

Het doel is om tot een overeenkomst te komen maar het is ook mogelijk dat er geen akkoord komt.

Twee overeenkomsten

De EU en het VK hebben twee jaar om over een uittredingsovereenkomst te onderhandelen met daarin regelingen voor de manier waarop het land de Unie zal verlaten "rekening houdend met de toekomstige betrekkingen met de Europese Unie". De bepalingen voor het kader voor toekomstige betrekkingen zal onderdeel zijn een afzonderlijke overeenkomst, waarover wellicht aanzienlijk langer zal moeten worden onderhandeld.

Als de onderhandelingen succesvol zijn, moet de uittredingsovereenkomst door het VK worden bekrachtigd, door het Europees Parlement, worden goedgekeurd en door minstens 20 van de 27 lidstaten in de Raad worden goedgekeurd.

Het akkoord over het toekomstige kader moet door alle lidstaten en het Europees Parlement worden goedgekeurd.

Uittredingsovereenkomst

De uittredingsovereenkomst zal betrekking hebben op kwesties zoals:

- de rechten van EU-burgers in het VK;
- de rechten van Britse burgers die buiten het VK maar in de EU wonen;
- de financiële verplichtingen die het VK als lidstaat op zich heeft genomen;
- grenskwesties (in het bijzonder die tussen het VK en de Republiek Ierland);
- de standplaats van EU-agentschappen;
- internationale toezeggingen van het VK als lidstaat (bijvoorbeeld wat betreft het klimaatakkoord van Parijs).

Wat het akkoord over het toekomstig kader zal dekken

Het akkoord over het toekomstige kader zou de voorwaarden voor samenwerking beschrijven op een verscheidenheid van onderwerpen zoals bijvoorbeeld defensie, terrorismebestrijding, het milieu, onderzoek en onderwijs. Een van de belangrijkste onderdelen is om overeenstemming te vinden voor een basis voor toekomstige handelsbetrekkingen. Mogelijke tarieven, productnormen, en geschillenbeslechting kunnen ook worden omschreven.

De onderhandelingen

Nu het VK artikel 50 heeft ingeroepen, zal de Europese Raad - die de nationale regeringen vertegenwoordigt - richtsnoeren geven om als basis voor de onderhandelingen te dienen. Voormalig commissaris Michel Barnier zal de onderhandelingen leiden namens de EU. De Raad kan de richtsnoeren echter altijd verduidelijken of actualiseren. De onderhandelingen zouden al binnen een paar weken kunnen beginnen.

In zijn presentatie aan het Parlement heeft Barnier een aantal uitgangspunten voor de onderhandelingen benadrukt, namelijk:

- de vier vrijheden moeten onlosmakelijk verbonden zijn;
- overgangsmatregelen moeten duidelijk beperkt zijn in de tijd;
- EU-lidmaatschap moet altijd het voordeligst blijven;
- elke nieuwe relatie moet gebaseerd zijn op een level playing field en op respect voor concurrentieregels;
- er moet rekening worden gehouden met het evenwicht tussen rechten en plichten overeengekomen met niet-EU-landen;
- nauwe samenwerking op het gebied van defensie en veiligheid is wenselijk.

Wat gebeurt er als er geen overeenstemming wordt bereikt?

Als er geen akkoord komt en ook geen overeenstemming over verlenging van de termijn, dan verlaat het VK automatisch de EU na de periode van twee jaar. Indien er geen akkoord wordt bereikt over de handelsbetrekkingen, dan moet het VK handel drijven met de EU volgens de regels van de Wereldhandelsorganisatie, de WTO.

De rol van het Parlement

De uittredingsovereenkomst kan niet in werking treden zonder de toestemming van het Parlement. In de komende weken zullen de leden naar verwachting een resolutie aannemen met het standpunt van het Parlement.

Guy Verhofstadt is door het Europees Parlement aangesteld als coördinator. Voor zijn werk zal hij gebruik kunnen maken van de expertise van de parlementaire commissies.

Meer informatie

[Dossier over de Brexit](#)

[Briefing van de onderzoeksdienst \(EN\)](#)

Artikel 50

VAN HET VERDRAG VAN DE EUROPESE UNIE

De lidstaat die besluit zich terug te trekken, geeft kennis van zijn voornemen aan de Europese Raad.

art. 50.2

In het licht van de richtsnoeren van de Europese Raad sluit de Unie na onderhandelingen met deze staat een akkoord over de voorwaarden voor zijn terugtrekking, waarbij rekening wordt gehouden met het kader van de toekomstige betrekkingen van die staat met de Unie. (...)

art. 50.2

(...) het lid van de Europese Raad en het lid van de Raad die de zich terugtrekkende lidstaat vertegenwoordigen, nemen niet deel aan de beraadslagingen of aan de besluiten van de Europese Raad en van de Raad die hem betreffen.

art. 50.4

Het akkoord wordt namens de Unie gesloten door de Raad, die met gekwalificeerde meerderheid van stemmen* besluit, na goedkeuring door het Europees Parlement.

* gekwalificeerde meerderheid van stemmen

72% van de EU-landen stemt vóór (zonder de lidstaat die zich terugtrekt)

zij vertegenwoordigen ten minste 65% van de EU-bevolking (niet rekening houdend met de bevolking van de lidstaat die zich terugtrekt)

De Verdragen zijn niet meer van toepassing op de betrokken staat met ingang van de datum van inwerkingtreding van het terugtrekkingsakkoord of, bij gebreke daarvan, na verloop van twee jaar na de (...) kennisgeving, tenzij de Europese Raad met instemming van de betrokken lidstaat met eenparigheid van stemmen tot verlenging van deze termijn besluit.

art. 50.3

Bronnen: EUR-Lex, EPRS

europarl.europa.eu

Infografiek over de procedure